

Sygn. akt I C 2149/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 września 2017r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie

Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anita Wolska

Protokolant: Kamila Starosta

po rozpoznaniu w dniu 01 września 2017r. w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. M.**

przeciwko **(...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W. na rzecz powódki M. M. kwotę 6.800 zł (sześć tysięcy osiemset złotych) wraz z poniższymi odsetkami od następujących kwot:

- 5.800 zł (pięć tysięcy osiemset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 kwietnia 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r., a od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie,

- 1.000 zł (jeden tysiąc złotych) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 03 sierpnia 2017r. do dnia zapłaty.

II. oddala powództwo w pozostałej części.

III. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.183,41 zł (jeden tysiąc sto osiemdziesiąt trzy złote czterdzieści jeden groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

IV. nakazuje ściągnąć od powódki z zasądzonego w pkt I wyroku roszczenia na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwotę 861,76 zł (osiemset sześćdziesiąt jeden złotych siedemdziesiąt sześć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

V. nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwotę 1.123,85 zł (jeden tysiąc sto dwadzieścia trzy złote osiemdziesiąt pięć groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

SSR Anita Wolska

Sygn. akt I C 2149/14

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 września 2014r. powódka M. M. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W. tytułem zadośćuczynienia kwoty 5.800 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 lutego 2014r. do dnia zapłaty. Ponadto wniosła o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.200 zł oraz kosztów opłaty skarbowej w kwocie 17 zł.

Uzasadniając zasadność swojego roszczenia wskazała, że dnia 03 stycznia 2014r. w S. miał miejsce wypadek, w którym kierujący samochodem marki N. (...) o nr rej. (...) nie zachował należytej ostrożności i doprowadził do zderzenia się z samochodem marki O. (...) o nr rej. (...). W wyniku zdarzenia powódka, która była pasażerką tego pojazdu doznała obrażeń ciała, pierwszej pomocy udzieliło jej Pogotowie (...). Jeszcze w dniu wypadku zgłosiła się do szpitala z uwagi na dolegliwości bólowe głowy i kręgosłupa, a po wykonanych badaniach rozpoznano u niej skręcenie i naderwanie kręgosłupa szyjnego. Otrzymała zalecenie noszenia kołnierza ortopedycznego typu S. przez okres 7 dni i kontynuowania leczenia w poradni specjalistycznej. Wyjaśniła, że sprawca był stroną umowy ubezpieczenia OC zawartej z pozwanym towarzystwem. Ponadto wskazała, że pozwany przyjął swoją odpowiedzialność gwarancyjną i przyznał świadczenie w kwocie 1.200 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Pomimo dalszych jej żądań w tym zakresie odmówił zapłaty dalszego świadczenia i tym samym wytoczone powództwo stało się zasadne i konieczne. Powołując się na powyższe w zakresie zasądzenia odsetek ustawowych zaznaczyła, jako początkową datę liczenia tychże odsetek przyjęła dzień 26 lutego 2014r., uzasadniając, iż w dniu poprzednim strona pozwana wydała decyzję o wypłacie zadośćuczynienia. Podniosła, iż zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego w razie wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym odsetki należą się poszkodowanemu już od chwili zgłoszenia roszczenia o zapłatę odszkodowania, zgodnie z art. 455 k.c.(k.2-6)

W odpowiedzi na pozew z dnia 11 lutego 2015r.(k. 46—50) pozwane towarzystwo ubezpieczeń wniosło o oddalenie przedmiotowego powództwa w całości. Jednocześnie o zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany podniósł, iż w toku postępowania likwidacyjnego zwrócono się do lekarza orzecznika o określenie procentowego uszczerbku na zdrowiu powódki, przedkładając otrzymaną od niej dokumentację medyczną, następnie na podstawie decyzji z dnia 25 lutego 2014r. przyznano powódce zadośćuczynienie w kwocie 1.200 zł, jednocześnie pozwany nie znalazł podstaw do uznania roszczeń powódki w pozostałym zakresie ani wówczas, ani na dalszych etapach postępowania. Zaznaczono, iż przy ustaleniu wysokości tego świadczenia wzięto także pod uwagę okoliczności faktyczne sprawy, a mianowicie okres leczenia ambulatoryjnego powódki, częstotliwość i konieczność odbywania wizyt lekarskich zarówno w szpitalu jaki w gabinetach lekarskich, przebytych badań, względnie ich uciążliwości dla powódki, wieku powódki, rozmiaru doznanej krzywdy oraz stopnia natężenia cierpień fizycznych i psychicznych powódki. Zaakcentowano, iż już w dacie powyższej decyzji ustalono, że powódka nie doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu, ukończyła proces leczenia oraz posiadała dobre rokowania co do swojego stanu zdrowia, a skutki przedmiotowego zdarzenia będą zanikały, a w konsekwencji całkowicie ustąpią. Nadto powódka nie przedstawiła żadnych nowych faktów i dowodów na poparcie swoich twierdzeń, z których wywodziłaby skutki prawne uzasadniające przyznanie zadośćuczynienia w dochodzonej wysokości. Dochodzone zaś roszczenie jest żądaniem wygórowanym, niewspółmiernym do zakresu obrażeń powódki i prowadzącym do nieuzasadnionego przysporzenia majątkowego na rzecz powódki.

W piśmie procesowym z dnia 13 czerwca 2017r. (k.159-162) strona powodowa rozszerzyła powództwo o żądanie zapłaty kwoty 12.000 zł tytułem zadośćuczynienia, z tym, że wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 5.800 zł od dnia 26 lutego 2014r., a od pozostałej kwoty t.j. 6.200 zł od dnia następnego po doręczeniu odpisu niniejszego pisma stronie pozwanej do dnia zapłaty z jednoczesnym zasądzeniem od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego radcy prawnego według norm przepisanych. W uzasadnieniu niniejsze stanowiska podniesiono, iż w toku postępowania sądowego powódka została szczegółowo zbadana przez biegłych z zakresu medycyny sądowej, neurologii oraz ortopedii i traumatologii, którzy stwierdzili, iż istniejące następstwa doznanych przez powódkę obrażeń uzasadniają orzeczenie 7,5 % uszczerbku na zdrowiu. Zaakcentowano, iż w dniu badania stwierdzono u powódki bóle kręgosłupa szyjnego, znaczne ograniczenie ruchomości szyi pod postacią ograniczenia skrętu głowy oraz sztywność karku i stwierdzono, iż te dolegliwości

powodują u powódki bolesność w codziennym życiu, utrudniają fizyczną pracę jaką wykonuje i mogą mieć wpływ na jej zdolność do uprawiania sportów. Nadto wskazano, iż odsetki ustawowe od kwoty 6.200 zł należą się powódce od dnia następnego po doręczeniu odpisu niniejszego pisma stronie pozwanej.

W piśmie z dnia 03 sierpnia 2017r. pozwany podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko i wniósł o oddalenie powództwa w całości jako nieznajdującego uzasadnienia. Podniósł, iż oprócz dowodu z przywołanej opinii nie wykazano innych okoliczności uzasadniających rozszerzenie powództwa. Natomiast co do odsetek od rozszerzonego powództwa przywołano art. 481 k.c., jednakże przywołano regulację szczególną z art. 14 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i wskazano, iż dopiero po upływie 30 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie można mówić o zwłoce w spełnieniu świadczenia.

Strony w toku procesu podtrzymały swoje dotychczasowe stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 03 stycznia 2014r. W S. miał miejsce wypadek, w którym kierujący samochodem marki N. (...) o nr rej. (...) nie zachował należytej ostrożności i doprowadził do zderzenia się z samochodem marki O. (...) o nr rej. (...), prowadzonym przez J. M.. Powódka jako pasażerka tego pojazdu doznała powierzchownego urazu głowy, a wstępnej pomocy medycznej (z takim właśnie rozpoznaniem) udzieliło jej wezwane na miejsce zdarzenie Pogotowie (...). Powódka nie straciła przytomności. Po zdarzeniu powróciła do domu.

Z powodu bólów głowy i kręgosłupa jeszcze tego samego dnia o godz. 19:15 zgłosiła się na Izbę Przyjęć (...) im. prof. A. S. w S.-Z.. Tam wykonano jej RTG kręgosłupa szyjnego (bez cech złamań), rozpoznano uraz więzadłowo-mięśniowy odcinka szyjnego kręgosłupa, skręcenie i naderwanie odcinka szyjnego kręgosłupa. Zalecono noszenie kołnierza ortopedycznego S. przez okres 7 dni, przyjmowanie leków przeciwbólowych oraz kontrolę w (...) za 3 tygodnie.

Dalsze leczenie powódka kontynuowała w (...), w której odbyła wizytę w dniu 27 stycznia 2014r., w jej następstwie otrzymała skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne. Następnie otrzymywała dalsze skierowania na te zabiegi. Odbywały się one w (...) w S. w okresie od 03 lutego do 14 lutego 2014r., od 13 marca do 28 marca 2014r., od 02 lipca do 15 lipca 2014r., od 03 grudnia do 16 grudnia 2014r. Korzystała powódka także z masażu leczniczego od 11 do 24 lutego 2014r.

Była leczona pod kontrolą (...) i przebywała na zwolnieniu lekarskim od dnia 07 stycznia do 27 stycznia 2014r. oraz od dnia 11 lutego 2014r. do dnia 28 lutego 2014r.

Powódka w dniu zdarzenia miała 51 lat. Obecnie ma 54 lata. Jest mężatką. Posiada dwoje dzieci. Z zawodu jest fileciarką. W dacie zdarzenia była pracownikiem fizycznym i wykonywała swój zawód. Pracowała przy filetowaniu ryb. Pracę wykonywała w systemie akordowym (w przeliczeniu na ilość skrzynek i wagę). Po wypadku jej wydajność w pracy zmalała z uwagi na odczuwane bóle głowy i kręgosłupa. Powódka po wypadku przez około pół roku odczuwała lęk przed jazdą samochodem. Obecnie prowadzi samochód, ale częściej spogląda w lusterka, a jazda jest dla niej stresująca, a tak nie było przed wypadkiem. Nadto miejsce zdarzenia znajduje się w pobliżu jej miejsca zamieszkania i codziennie tamtędy przejeżdża, co przypomina jej o przedmiotowym zdarzeniu. Nadal występuje u niej ból w okolicach barku, lewej łopatki i szyi, zwłaszcza przy podnoszeniu lewej ręki np. przy czynności czesania włosów. Przy silnym bólu zażywa leki przeciwbólowe, ale rzadko, bo stara się nie używać tych leków zbyt dużo. Te bóle wcześniej u niej nie występowały. Jednakże przed wypadkiem podjęła leczenie w związku z problemami z kręgosłupem lędźwiowym i szyjnym t.j. występującymi drętwieniami i rozpoznano u niej zwyrodnienia kręgosłupa szyjnego. Po wypadku nie musiała zmieniać swojego stylu życia w zakresie aktywności fizycznej.

Sprawca zdarzenia w chwili wypadku był stroną umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów zawartej z pozwany.

Dowód:

- **karta medycznych czynności ratunkowych k.9,**
- **opis badania RTG k.10,**
- **historia choroby k.11,**
- **karta informacyjnego leczenia szpitalnego k.12,**
- **historia choroby k.14,**
- **skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne k.15,k.16,k.17, k.18,k.64,**
- **potwierdzenie odbytych wizyt rehabilitacyjnych k.19-21,k.63,**
- **dokumentacja medyczna k.22-24,**
- **zwolnienie lekarskie k.25, także w aktach szkody nr 01/ (...)**
- **informacja ZUS z 20. (...). k.75,**
- **oświadczenie sprawcy szkody w aktach szkody nr 01/ (...),**
- **opinia (...) w S. z 22.09.2015r. wraz z oględzinami lekarskimi k.90-99,**
- **zeznania powódki M. M. k.68-70.**

Powódka – za pośrednictwem Kancelarii (...) we W. – wnioskiem z dnia 10 lutego 2014r. zgłosiła szkodę w (...) Spółka Akcyjna V. (...) z siedzibą w W. wnosząc o wypłatę w związku z przedmiotowym zdarzeniem drogowym m.in. kwoty 7.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Decyzją z dnia 25 lutego 2014r. pozwany przyznał powódce świadczenie w postaci zadośćuczynienia w kwocie 1.200 zł, przyjmując, iż na podstawie zgromadzonej dokumentacji w toku postępowania wyjaśniającego, także medycznej ustalono, iż powódka w wyniku przedmiotowego zdarzenia doznała skrętnego urazu kręgosłupa szyjnego, co skutkowało 1 % uszczerbkiem na zdrowiu.

W dniu 16 kwietnia 2014r. pełnomocnik powódki złożył wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy z żądaniem m.in. dopłaty 5.800 zł tytułem zadośćuczynienia.

Pozwany w piśmie z dnia 17 kwietnia 2014r. podtrzymał swoje stanowisko w sprawie.

Dowód:

- **zgłoszenie szkody z 10.02.2014r. k.26-27, także w aktach szkody nr 01/ (...),**
- **decyzja z 25.02.2015r. k.28-29, także w aktach szkody nr 01/ (...),**
- **decyzja z 25.02.2014r. w aktach szkody nr 01/ (...),**
- **wniosek z 16.04.2014r. k.30-31, także w aktach szkody nr 01/ (...),**
- **pismo z 17.04.2014r. k.32-33, także w aktach szkody nr 01/ (...).**

Powódka w wyniku przedmiotowego zdarzenia drogowego doznała urazu bezwładnościowego głowy bez utraty przytomności i urazu skrętnego kręgosłupa szyjnego. Powódka w dzieciństwie przeszła operację kręczy szyi.

Interwencja chirurgiczna spowodowała częściowe zbliznowacenie mięśnia i skrócenie jego brzośca, a co za tym idzie musiała mieć wpływ na występowanie wcześniej ograniczenia ruchomości. Przed wypadkiem miała również stwierdzone zwyrodnienie kręgosłupa szyjnego. Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa przebiega do pewnego momentu bezobjawowo i nie powoduje dolegliwości, ale jej obecność ma wpływ na rozmiar dolegliwości odczuwanych po urazie, jak i na rozmiar obrażeń doznanych podczas urazu.

Skutkiem przedmiotowego urazu było przeciążenie i mikrourazy mięśni stabilizujących kręgosłup szyjny, w szczególności mięśnia mostkowo-obojęczkowo-sutkowego lewego. W wyniku uszkodzenia dojsć mogło do utrwalonego ograniczenia rotacji kręgosłupa szyjnego. W dacie wydawania opinii przez instytut t.j. we wrześniu 2015r. stwierdzono u powódki jako następstwa przedmiotowego urazu: bóle kręgosłupa szyjnego, znaczne ograniczenie ruchomości szyi pod postacią ograniczenia skrętu głowy, sztywności karku. Na skutek przedmiotowego wypadku powódka doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, w wymiarze - 7,5 % . Przy ustaleniu wysokości tego uszczerbku przyjęto 50 % udział wcześniej istniejących zmian pod postacią operowanego w dzieciństwie kręczy szyi i zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa szyjnego. Z neurologicznego punktu widzenia, biorąc pod uwagę charakter obrażeń doznanych przez powódkę, zgłaszane obecnie dolegliwości i stan neurologiczny, nie doszło do trwałego uszczerbku na zdrowiu w związku ze zdarzeniem z dnia 03 stycznia 2014r. Uszkodzenie mięśnia mostkowo-obojęczkowo-sutkowego lewego, do którego doszło w trakcie wypadku pośrednio przyczyniło się do ograniczenia ruchomości szyi. Odczuwane dolegliwości utrudniają fizyczną pracę, jaką wykonuje powódka. Mogą mieć wpływ na zdolność powódki do uprawiania sportów. Nie ma ono charakteru bezwzględnie i odnosi się tylko do pewnych sportów: typu sporty walki, sporty kontaktowe, sporty ekstremalne. Uraz jakiego doznała należał do średnio bolących. Ból mógł być silny w pierwszych dobach po wypadku, z czasem jednak słabł. Teoretycznie przy takim rozpoznaniu bóle mogły utrzymywać się do 6-8 tygodni po urazie. Powódka nie wymaga opieki osób trzecich. W okresie kilku tygodni po wypadku wymagała okresowo pomocy przy czynnościach wymagających przeciążenia, w szczególności szyi.

Dowód:

- **opinia (...) w S. z 22.09.2015r. wraz z oględzinami lekarskimi k.90-99,**

- **opinia uzupełniająca (...) w S. z 19.03.2016r. k.127-132,**

- **opinia uzupełniająca (...) w S. z 27.08.2016r. k.140-143.**

Sąd zważył, co następuje:

Wywiedzione powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia stanowiły przede wszystkim przepisy art. 445 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. w zw. z art. 822 k.c. i art. 34 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003r. Nr 124, poz. 1152 ze zm.).

Zgodnie z art. 444 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu”. **Zgodnie natomiast art. 445 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. „w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę”.** Stosownie wreszcie do art. 822 k.c. „przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony”(§1). Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela (§4). Natomiast na zasadzie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych „z

ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia”. Wreszcie zaś w myśl art. 436 § 1 k.c. Odpowiedzialność przewidzianą w artykule poprzedzającym ponosi również samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody. Jednakże gdy posiadacz samoistny oddał środek komunikacji w posiadanie zależne, odpowiedzialność ponosi posiadacz zależny.

Stan faktyczny w sprawie sąd ustalił zarówno w oparciu o ujawnione w sprawie dowody z dokumentów przede wszystkim w zakresie zgromadzonej dokumentacji medycznej, jak również w oparciu o osobowy materiał dowodowy w postaci przesłuchania powódki. Zeznania powódki korespondowały z pozostałymi zgromadzonymi w sprawie dowodami z dokumentów i nie budziły wątpliwości sądu, co do ich prawdziwości. Stąd też sąd dał im wiarę. Co do zgromadzonej dokumentacji medycznej została ona zweryfikowana chociażby na etapie wydania opinii przez (...) w S. (przez lekarzy z zakresu ortopedii i traumatologii oraz neurologii) w toku przeprowadzonych oględzin lekarskich u powódki. Natomiast dowód z pisemnej opinii instytutu z dnia 22 września 2015r. został zakwestionowany przez obie strony. Strona pozwana w piśmie z dnia 27 października 2015r. (k.107-108) zakwestionowała bilansowanie wysokości uszczerbku na zdrowiu w wysokości 50 % u powódki w związku z przebytą operacją kręczy karku oraz istniejącymi zmianami zwyrodnieniowymi kręgosłupa. W jej ocenie powinno być ono na poziomie 80 %. Podniesiono, iż powódka powróciła do pracy na poprzednio zajmowane stanowisko, po wykupieniu jedynie masażu bez podjęcia leczenia usprawniającego. To świadczy o znikomej uciążliwości podnoszonych przez nią dolegliwości. Podniesiono również, iż doznane urazy mogą mieć wpływ na zdolność powódki do uprawiania sportów, ale nie wskazano w opinii czy w wyniku posiadanych dolegliwości przed wypadkiem mogła bez ograniczeń uprawiać sport. Tym samym zaznaczono, iż ustalony uszczerbek na zdrowiu w wysokości 7,5 % jawi się jako wygórowany. Natomiast strona powodowa w piśmie z dnia 27 października 2015r. (k.111-112) zakwestionowała również wysokość ustalonego uszczerbku na zdrowiu podnosząc niezasadność 50 % umniejszenia z uwagi na stan zdrowia powódki i występujące m.in. bóle lewego barku, ograniczoną ruchomość ruchów lewej ręki, także głowy oraz nasilające się drętwie rąk podczas pracy. Tym samym ustalony uszczerbek jest znacznie zaniżony. Wskazano, iż odczuwane dolegliwości są typowe w zespole bólowym kręgosłupa szyjnego i powinny być ustalone również z punktu 94a (urazowe zespoły korzonkowe szyjne), a ograniczono się jedynie do oceny tego uszczerbku na zdrowiu powódki spowodowanego ograniczeniem ruchomości kręgosłupa szyjnego. Nadto stwierdzone ograniczenia ruchomości szyi powinny prowadzić do ustalenia wysokości uszczerbku w maksymalnej wysokości przewidzianej w pkt 89 a rozporządzenia. Jednocześnie zaznaczono, iż przed wypadkiem powódka nie odczuwała w ogóle ograniczenia ruchomości kręgosłupa szyjnego i lewego barku. Natomiast operacja kręczy szyi nie ma obecnie żadnego wpływu na stan zdrowia powódki, a zwyrodnienie kręgosłupa szyjnego przed wypadkiem objawiało się jedynie lekkim drętwieniem rąk i nie powodowało ograniczenia ruchomości. W pisemnych opiniach uzupełniających w ustosunkowaniu się do podniesionych zarzutów stron podtrzymano dotychczasowe stanowisko i wyjaśniono, iż kategorycznie należy rozdzielić dwa stwierdzenia: odczucia powódki oraz realne i obiektywnie trwałe następstwa urazu. Ustalenie uszczerbku na zdrowiu oparte jest na określeniu upośledzenia funkcji ustroju, które powstało w następstwie zdarzenia i nie ustąpiło po leczeniu. Zauważono, iż żaden punkt załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym i długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. z 2002r. Nr 234, poz.1974) oraz jego załącznika nie odnosi się do dolegliwości bólowych, a jedynie do obiektywnych deficytów funkcji. Zaznaczono, iż w sposób dowolny miesza się dwa określenia : zespół bólowy kręgosłupa i zespół korzeniowy kręgosłupa, wyjaśniono te pojęcia i stwierdzono, iż u powódki wystąpiły objawy typowe dla zespołu bólowego, stąd określona podstawa z pkt 89a, a nie pkt 94a(urazowe zespoły korzonkowe szyjne). Powódka w dzieciństwie przeszła operację kręczy szyi. Interwencja chirurgiczna spowodowała częściowe zbliznowacenie mięśnia i skrócenie jego brzośca, a co za tym idzie musiała mieć wpływ na występowanie wcześniej ograniczenia ruchomości, nawet nieuświadomionego. Przed wypadkiem miała również stwierdzone zwyrodnienie kręgosłupa szyjnego. Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa przebiega do pewnego momentu bezobjawowo i nie powoduje dolegliwości, ale jej obecność ma wpływ na rozmiar dolegliwości odczuwanych po urazie, jak i na rozmiar obrażeń doznanych podczas urazu. Stąd opierając się na własnym doświadczeniu (wieloletnim doświadczeniu klinicznym) lekarze wydający opinie w imieniu instytutu wyznaczyli udział choroby

zwymordzeniowej w powstałym uszczerbku na 50 %. Natomiast w obliczu przywołanego rozporządzenia zdolność bądź niezdolność do pracy nie stanowiła autonomicznego i odrębnego kryterium stwierdzenia uszczerbku na zdrowiu powódki i jej powrót do pracy nie może być w żaden sposób rozpatrywany jako okoliczność wykluczająca obiektywne ograniczenie ruchomości szyi. Zdolność do uprawiania sportu mogła nie być ograniczona z uwagi na kręcz szyi, bądź mogła być ograniczona w stopniu mniejszym niż w chwili badania powódki. W chwili obecnej nie ma ono charakteru bezwzględnie i odnosi się tylko do pewnych sportów: typu sporty walki, sporty kontaktowe, sporty ekstremalne.

Po wydaniu pisemnych opinii uzupełniających żadna ze stron, nie wносиła dalszych zarzutów do opinii, a w ocenie sądu wszystkie opinie były spójne, zrozumiałe i wskazywały na jednoznaczne wnioski. Sąd uznał, iż w pełni zostały odparte zarzuty obu stron do wydanej opinii pisemnej, a argumentacja w tym zakresie jest logiczna, rzeczowa i tym samym przekonywująca.

W konsekwencji dla przypisania stronie pozwanej odpowiedzialności za krzywdę wyrządzoną innej osobie konieczne było zarówno zaistnienie zdarzenia szkodę wyrządzającego jak i samej krzywdy, a także związku przyczynowego pomiędzy tym zdarzeniem, a krzywdą.

W rozpoznawanej sprawie pomiędzy stronami nie stanowiło przedmiotu sporu, iż pozwany ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za szkodę na osobie powódki, jakiej doznała wskutek zdarzenia z dnia 03 stycznia 2014r., jako podmiot udzielający ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy zawartej ze sprawcą przedmiotowego wypadku samochodowego. Dał temu zresztą wyraz pozwany przyznając powódce kwotę 1.200 zł tytułem zadośćuczynienia.

Kwestię sporną między stronami stanowiła natomiast okoliczność rozmiaru krzywdy doznanej przez powódkę, a w konsekwencji wysokości należnego jej zadośćuczynienia.

Ustalenia na potrzeby rozstrzygnięcia tych kwestii sąd czynił przede wszystkim na podstawie opinii instytutu t.j. (...) w S. (obejmujących ocenę lekarzy z zakresu ortopedii i traumatologii oraz neurologii), które to opinie sąd ocenił jako rzeczowe, spójne i wyczerpujące. Stwierdzić należało, iż w sposób jednoznaczny opisano proces leczenia powódki, występujące u niej schorzenia związane z przedmiotowym wypadkiem oraz odniesiono się do zgłaszanych twierdzeń o dolegliwościach bólowych i ograniczonej sprawności ruchowej kręgosłupa. Należało w tym miejscu podkreślić, że z uwagi na fakt, że opinie te dotyczyły okoliczności o charakterze specjalnym, sąd jako nie posiadający takiej wiedzy z uwagi na fakt, ostatecznego (po przedstawieniu opinii uzupełniających w odpowiedzi na zarzuty stron) nie zanegowania ich przez żadną ze stron, jak też fakt, iż korelowała z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym, poczynił ustalenia zgodne z opiniami i na ich podstawie dokonał istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie ustaleń faktycznych.

Uwzględniając powyższy zakres uszkodzeń ciała i rozstroju zdrowia sąd uznał za w pełni zasadne żądanie zapłaty uzupełniającego zadośćuczynienia w kwocie 6.800 zł. Godzi się wskazać, że ustawodawca posłużył się jedynie zwrotem możliwości przyznania „odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę”. Ocena sądu nie może być przy tym dowolna, a poparta wszechstronnym rozważeniem ujawnionych w toku rozprawy okoliczności, w tym zakresu uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, możliwych następstw fizycznych i psychicznych, w tym także tych które mogą wystąpić w przyszłości. Odpowiednia suma w rozumieniu art. 445 § 1 k.c. nie oznacza sumy dowolnej, określonej wyłącznie według uznania sądu, a jej prawidłowe ustalenie wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności, mogących mieć w danym przypadku znaczenie. Zarówno okoliczności wpływające na wysokość zadośćuczynienia, jak i kryteria ich oceny powinny być rozważane indywidualnie w związku z konkretną osobą pokrzywdzonego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2009 r., sygn. akt III CSK 62/09). Stosownie do art. 445 § 1 k.c., zadośćuczynienie, stanowiące formę rekompensaty pieniężnej z tytułu doznanej szkody niemajątkowej, ma być "odpowiednie" do doznanej krzywdy, którą określa się przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności sprawy, w szczególności rozmiaru cierpień fizycznych i psychicznych oraz skutków uszczerbku zdrowia na przyszłość. Zespół tych okoliczności stanowi podstawę faktyczną określenia zadośćuczynienia, zarówno przy precyzowaniu żądania przez poszkodowanego, jak i przy wyrokowaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2008 r., sygn. akt IV CSK

243/08). Przy czym powszechne aprobowany w doktrynie i orzecznictwie jest pogląd, że z samego charakteru krzywdy wynika jej subiektywny charakter, a dokonując badania zasadności powództwa w tym zakresie sąd winien kierować się takimi okolicznościami jak: wiek poszkodowanego, stopień i długotrwałość odniesionych obrażeń, intensywność cierpień, skutki uszczerbku na przyszłość, poczucie przydatności, bezradności, konieczność korzystania z pomocy innych osób, pozbawienie możliwości samodzielnego wykonywania podstawowych czynności życiowych itd.

Szacując wysokość należnego zadośćuczynienia sąd brał pod uwagę w pierwszym rzędzie okoliczności samego wypadku. Powódka po zdarzeniu czuła się na tyle dobrze, iż nie skorzystała z „pomocy szpitalnej”, a udzielonej jej jedynie przez Pogotowie (...) pomocy medycznej. Być może było to wynikiem szoku, bo jeszcze tego samego dnia pojechała na szpitalną izbę przyjęć, ale tam po wykonaniu zdjęcia RTG kręgosłupa i wydaniu zaleceń (noszenie kołnierza ortopedycznego S. przez okres 7 dni, przyjmowanie leków przeciwbólowych oraz kontrolę w (...) za 3 tygodnie) nie podjęto innych działań medycznych, chociażby w zakresie obserwacji na oddziale szpitalnym. Na zwolnieniu lekarskim przebywała w okresie od 07 stycznia do 27 stycznia 2014r. oraz od dnia 11 lutego 2014r. do dnia 28 lutego 2014r. czyli przez okres 37 dni. Natomiast zabiegi rehabilitacyjne, z których korzystała trwały w okresie od marca do grudnia 2014r. Nadto przede wszystkim rozmiar obrażeń i dotkliwość bólu, jaki temu towarzyszył. Dalej sąd baczyl, że powódka doznała urazu bezwładnościowego głowy bez utraty przytomności i urazu skrętnego kręgosłupa szyjnego. Jednakże powódka w dzieciństwie przeszła operację kręczy szyi. Interwencja chirurgiczna spowodowała częściowe zbliznowacenie mięśnia i skrócenie jego brzośca, a co za tym idzie musiała mieć wpływ na występowanie wcześniej ograniczenia ruchomości. Przed wypadkiem miała również stwierdzone zwyrodnienie kręgosłupa szyjnego. Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa przebiega do pewnego momentu bezobjawowo i nie powoduje dolegliwości, ale jej obecność ma wpływ na rozmiar dolegliwości odczuwanych po urazie, jak i na rozmiar obrażeń doznanych podczas urazu. Skutkiem przedmiotowego urazu było przeciążenie i mikrourazy mięśni stabilizujących kręgosłup szyjny, w szczególności mięśnia mostkowo-obojęzykowo-sutkowego lewego. W wyniku uszkodzenia dojść mogło do utrwalonego ograniczenia rotacji kręgosłupa szyjnego. W dacie wydawania opinii przez instytut t.j. we wrześniu 2015r. stwierdzono u powódki jako następstwa przedmiotowego urazu: bóle kręgosłupa szyjnego, znaczne ograniczenie ruchomości szyi pod postacią ograniczenia skrętu głowy, sztywności karku. Na skutek przedmiotowego wypadku powódka doznała długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, w wymiarze - 7,5 % . Przy ustaleniu wysokości tego uszczerbku przyjęto 50 % udziału wcześniej istniejących zmian pod postacią operowanego w dzieciństwie kręczy szyi i zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa szyjnego. Z neurologicznego punktu widzenia, biorąc pod uwagę charakter obrażeń doznanych przez powódkę, zgłaszane obecnie dolegliwości i stan neurologiczny, nie doszło do trwałego uszczerbku na zdrowiu w związku ze zdarzeniem z dnia 03 stycznia 2014r. Uszkodzenie mięśnia mostkowo-obojęzykowo-sutkowego lewego, do jakiego doszło w trakcie wypadku pośrednio przyczyniło się do ograniczenia ruchomości szyi. Odczuwane dolegliwości utrudniają fizyczną pracę, jaką wykonuje powódka. Uraz jakiego doznała należał do średnio bolących. Ból mógł być silny w pierwszych dobach po wypadku, z czasem jednak słabł. Teoretycznie przy takim rozpoznaniu bóle mogły utrzymywać się do 6-8 tygodni po urazie. Powódka nie wymaga opieki osób trzecich. W okresie kilku tygodni po wypadku wymagała okresowo pomocy przy czynnościach wymagających przeciążenia, w szczególności szyi. Charakter tych dolegliwości można określić jako uciążliwy, ale nie silny. Należy również założyć, iż uraz mógł przyspieszyć postęp choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa szyjnego u powódki. Sąd wziął pod uwagę jako jeden z elementów ustalenia odpowiedniego zadośćuczynienia wielkość uszczerbku na zdrowiu powódki w związku z tymi urazami wynoszącego 7,5 %. Ponadto z uwagi na zespół bólowy kręgosłupa szyjnego wymaga ona okresowej rehabilitacji i usprawnienia. Sąd wziął pod uwagę także wiek pozwanej (obecnie ma ona 54 lata) i to, iż tym bardziej skutki zdarzenia są dla niej bardziej odczuwalne, biorąc pod uwagę charakter wykonywanej pracy fizycznej, bo jest fileciarką i zajmuje się w pracy filetowaniem ryb, pracując w systemie akordowym, na który ma wpływ wydajność pracownika. Także stres związany z tym wypadkiem, który występował przez okres 6 – miesięcy, i który powodował lęk przed prowadzeniem pojazdu oraz „stresującą jazdę” po wypadku z uwagi na „żywe” wspomnienia przedmiotowego wypadku.

Mając powyższe na uwadze w ocenie sądu żądanie zasądzenia kwoty 12.000 zł tytułem uzupełnienia zadośćuczynienia należało uznać za wygórowane, przy uwzględnieniu przyznanego przez pozwanego dotychczas odszkodowania w kwocie 1.200 zł, łącznie byłaby to kwota 13.200 zł. Jednocześnie stwierdzić należy, iż sąd uznał wypłaconą dotychczas

kwotę za rażąco zaniżoną w stosunku do faktycznie zaistniałych cierpień psychicznych i fizycznych u powódki wywołanych wypadkiem. W ocenie sądu uzyskanie przez powódkę zadośćuczynienia w łącznej kwocie 8.000 zł będzie najbardziej adekwatne do doznanej przez nią krzywdy, stąd orzeczono jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku i w pozostałym zakresie powództwo oddalono(pkt II wyroku).

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., stosownie do którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Przy uwzględnieniu treści art. 817 k.c. i art. 14 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych – Dz.U. 20013.124.1152 ze zmianami). Powódka zgłosiła szkodę u pozwanego pismem z dnia 10 lutego 2014r. Brak jednak informacji o dacie wpływu niniejszego zgłoszenia, a data pierwszej decyzji pozwanego jest z dnia 25 lutego 2014r. Kolejne pismo o ponowne rozpatrzenie wniosku datowane jest na dzień 16 kwietnia 2014r. Nadto do akt szkody (po wydaniu decyzji) złożono m.in. kolejne zwolnienie lekarskie do 28 lutego 2014r. Zatem w ocenie sądu odsetki ustawowe należne powódce powinny zostać zasądzone od dnia następnego po upływie 30 –dniowego terminu t.j. od dnia 11 marca 2014r. Jednakże pełna ocena skutków przedmiotowego wypadku mogła mieć miejsce najpóźniej w dniu 17 kwietnia 2014r. z uwagi na dalsze składane w toku postępowania likwidacyjnego dokumenty, chociażby w postaci dalszego skierowania na zabiegi rehabilitacyjne, kolejnego zwolnienia lekarskiego. Tym samym sad uznał, iż pozwany pozostaje w zwłoce z zapłatą części zadośćuczynienia t.j. co do kwoty 5.800 zł od tej daty t.j. 17 kwietnia 2014r. Zaznaczenia przy tym wymaga, iż zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 481 § 2 k.c., jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie – w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Wzmiankowany przepis został znowelizowany ustawą z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 1830), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2016 r. (art. 57 ustawy). Dlatego też w zakresie odsetek sprzed daty 1 stycznia 2016 r. należało zasądzić odsetki ustawowe, zgodnie z poprzednim brzmieniem art. 481 § 2 k.c., wedle którego, jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona należą się odsetki ustawowe. Natomiast co do rozszerzonego żądania, które sąd uwzględnił w zakresie zapłaty 1.000 zł wskazać należy, iż zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2010 r.(I PK 131/09) „Doręczenie odpisu pozwu stanowi wezwanie przez wierzyciela w rozumieniu art. 476 k.c. Czas opóźnienia, za który należą się odsetki rozpoczyna bieg od tej daty, gdy chodzi o roszczenia objęte pozwem. Jeżeli powód rozszerzał lub zmieniał żądanie (przed zamknięciem rozprawy w sądzie pierwszej instancji lub w postępowaniu apelacyjnym wówczas gdy jest to dopuszczalne - art. 383 k.p.c.) czas opóźnienia liczy się odpowiednio od wezwania dłużnika (pozwanego) do spełnienia zmodyfikowanego żądania”. LEX nr 583741. W niniejszej sprawie rozszerzenie powództwa nastąpiło w piśmie datowanym na dzień 13 czerwca 2017r., brak było jednak dowodu doręczenia tego pisma stronie pozwanej, jednakże ta w piśmie z dnia 03 sierpnia 2017r. ustosunkowała się do aktualnego stanowiska strony powodowej. Tym samym w ocenie sądu najpóźniej w tej dacie pozostawała z zapłatą tej części zadośćuczynienia. Nadto zaznaczenia wymaga, iż nie zasługuje na uwzględnienie stanowisko pozwanego, iż ewentualnie należy uwzględnić w tym zakresie przywołany powyżej 30 – dniowy termin od zgłoszenia roszczenia w tym zakresie. Zdaniem sądu strona pozwana już po upływie 14 dni od doręczenia ostatniej opinii uzupełniającej t.j. od 13 czerwca 2017r. miała świadomość odmiennie ustalonej wartości uszczerbku na zdrowiu powódki, w sytuacji braku dalszych zarzutów stron w tym zakresie. Miała tym samym możliwość weryfikacji swojego dotychczasowe stanowiska co do wysokości należnego zadośćuczynienia.

O kosztach postępowania orzeczono w punkcie trzecim wyroku przy uwzględnieniu wyniku procesu w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 100 zd.1 k.p.c. oraz także § 6 pkt 4 w zw. § 4 ust.2 z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz.U. Nr 163 poz.1349 ze zmianami). Na koszty poniesione przez powódkę składała się: kwota 290 zł tytułem opłaty od pozwu, kwota 34 zł tytułem opłat skarbowych od pełnomocnictw, kwota 1.200 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika oraz kwota 1.500 zł tytułem zaliczki na poczet kosztów opinii biegłego(łącznie kwota 3.024 zł). Na koszty pozwanego składała się kwota łączna 1.217 zł: kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, kwota 1.200 zł tytułem

wynagrodzenia pełnomocnika zgodnie z § 6 pkt 4 w zw. § 4 ust.2 z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz.U. Nr 163 poz.1349 ze zmianami). Powódka wygrała spór w 56,6 % (z kwoty żądanej 12.000 zł sąd zasądził kwotę 6.800 zł). Tym samym powódce należała się od pozwanego kwota 1.711,58 zł (56,6 % z kwoty 3.024 zł), a pozwanemu kwota 528,17 zł (43,4 % z kwoty 1.217 zł). Stąd ostatecznie pozwany powinien zapłacić na rzecz powódki kwotę 1.183,41 zł (1.711,58 zł - 528,17 zł) jak orzeczono w punkcie III wyroku.

Wydatki związane z opinią wydaną w sprawie na dzień zamknięcia rozprawy stanowiły kwotę 3.175,61 zł. Z uiszczonej zaliczki zostały pokryte do kwoty 1.500 zł, stąd z sum budżetowych wydatkowana była kwota 1.675,61 zł. Tą kwotę należało powiększyć o kwotę 310 zł (z tytułu nieuiszczonej opłaty od pozwu w związku z rozszerzeniem powództwa, należna opłata wynosiła 600 zł, uiszczona została kwota 290 zł) i tym samym zamknęły się one kwotą łączną 1.985,61 zł. W tym stanie rzeczy na podstawie art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2010r. Nr 90 poz. 594 ze zm.) sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwotę 1.123,85 zł (56,6 % z kwoty 1.985,61 zł.) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych, a od powódki w pozostałej części t.j. kwotę 861,76 zł, o czym orzekł w punkcie czwartym i piątym wyroku.

SSR Anita Wolska

Sygn. akt I C 2149/14

ZARZĄDZENIE

Dnia 18 września 2017r.

1. odnotować,
2. odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia doręczyć pełnomocnikowi stron
3. **niezwłocznie rachunek z 29.03.2016r. przekazać do Oddziału (...) celem weryfikacji(PILNE)**
4. przedłożyć akta z apelacją lub za 30 dni.

SSR Anita Wolska